

KTC-konferencens deltagerresultater

9. juni 2016

Session 3.1: Digital borger- og virksomhedsinddragelse i miljøforvaltningen

1. Crowd sourcing

Hvordan kan borgere og virksomheder bidrage med viden og data?

Bord 1

Åbne data - vi skal åbne op vores data sådan borgerne let kan se de oplysninger vi offentlige har om deres ejendomme, miljø, persondata fra lægebesøg, sygehus etc.

Vi ska stille borgenes data frem sådan at borgerne ved alt det vi har af informationer om dem. Vi skal lave filtre som kan hjælpe til med at give borger netop den information som de er interesseret i. Det kræver udvikling af nye borgervenlige værktøjer, hvor man kan få fat i den helt rigtige og præcise information.

Selvbetjening hvor borgerne selv klikke informationer ind i en nemt brugervenligt system. Det skal være intuitivt og nemt at leverer den information som den offentlige instans efterspørger. Fx en registrering fra mange ejendomme, hvor det vil koste mange timer og ressourcer at kører fysisk rundt og indsamle den information, og hvor man egentlig kun skal have en viden fra ejendommens ejer som hvor henne på ejendommen er den gamle brønd?

Hvornår vil der være modstand mod at give oplysninger til det offentlige? Der hvor der ikke er givet en tilladelse til en bygning, en boring eller et eller andet hvor der rent lovmæssigt kan gives et påbud, vil der være modstand mod at oplyse.

Borgerværktøjer der er pædagogiske til indsamling af informationer fra borgerne. De skal intuitive og nemme at benytte.

Bord 2

Behovet for data bliver større og større, og kravene for dokumentation vokser også. Samtidig er der en forventning om at data bliver bedre og bedre. Hvordan løses denne konflikt, hvis det fremadrettet er borgere, som i høj grad skal levere data? Der er risiko for, at man "drukner" i data. Det tager kun 1/2 minut at indberette data i private systemer, som ofte fungerer bedre end DMP. Man skal i systemerne skelne mellem privat indberettet data og offentlig data for at imødekomme frygten for at data fra private ikke er god nok.

Det anbefales at undersøges hvor der er et behov for mere data, og derefter på hvilke områder det vil give mening at involvere private. Borgerne vil gerne. ...

Forløbet omkring Landbrugspakken viste at der er store forventning til data.

Private borgere, erhvervsvirksomheder og landmænd skal kunne indsamle data, men det er vigtigt at der er enighed om metoder.

En idé er, at det kortlægges hvilke data der er behov for, derefter kan det kortlægges hvilke data der kan indsamles af hvem. Endelig skal det defineres hvilke metoder der anvendes ved indsamling af data for at sikre at data er ensartede.

Særligt fugle og natur er oplysninger, som borgerne umiddelbart vil kunne rapportere og kunne se resultatet af deres indberetning.

Bord 3

Hvor valide er de oplysninger som borgerne melder ind, kunne der være nogen veldokumenteret - folk melder ind på det niveau hvor de selv er. Man bliver måske nødt til at have en vis tillid til at de kun melder data ind som de selv kan stå inde for. Måske lidt i stil med naturfredningsforeningens app der for borgerne finder forskellige dyr i

den danske natur. What in it for me? skal der være en form belønning ved færre tilsyn hvis virksomhederne melder miljøforhold ind. Når virksomheden alligevel indkøber noget kan der samtidigt registreres i miljøportalen.

Det skal være nemmere at overskue - der skal være muligheder for når man indtaster data at der samtidigt vil være mulighed at data kommer ind i andre systemer. Er der andre steder hvor samler data (selvbetjeningsløsning) som man kan drage erfaring af? Ved autoværksteder f.eks. kunne affaldsafhentningsfirmaer notere det i en database mængde, type og tidspunkt mm - så behøver autoværkstedet ikke at gøre noget. Tilsyns-app kunne laves (er lavet af Niras på landbrugsområdet). Kunne an finde et eller andet der kunne lokke borgerne/virksomhederne til at registrere digitalt? Man kunne måske checke ind på portalen med f.eks. klimaoplysninger. Om man f.eks. ved jordhåndtering kunne presse dem til at indsende data - ellers kan kommunen jo ikke anviser jord længere. Oprette en jordbørs.. hvor er der jord, større projekter der skaber jord - der formidles viden om hvor det er - hvilke mængder, beskaffenheden mm. Jorddating, affaldsdating

Bord 4

Borgere: indberette dyrearter, planter, lokale forhold/bløde værdier som man kan planlægge ud fra. Ingen grænser for hvad der kan indberettes. Der skal laves en træstruktur med overordnede kategorier. Det skal være muligt at stedfæste billeder så når man åbner et kort kan man se at der er fundet eksempelvis en død ugle. Vigtigt for nogle knap så vigtigt for andre.

Virksomheder og Borger: en slags datingprofil med restmaterialer. En virksomhed har eksempelvis noget jord eller byggeaffald der kan anvendes i anden sammenhænge. En anden mangler det og kan se det er måske i nærheden i en anden kommune. Sparer ressourcer og CO2. Der skal dog være en godkendelse eller certifikat der sikrer at affaldet er rent nok til formålet. Sheltere til overnatning, vandreruter, cykelruter, rideruter, eventuelt en lille forklaring til områderne.

Afstanden fra punkt til punkt så man ved hvor langt der er til næste stop. Svampeguide hvor man kan oplade billeder og arter som er stedfæstet. Hvis ikke der er nogen til at sortere i billederne der kan ligges op kan man lave en like-funktion som gør at det primært er dem med mange likes der vises. Indberetning af haveregnumålere. Så kan private

indberette hvor meget det har regnet og DMI kan anvende data til at kalibrere deres data. Det samme kan gælde for temperatur og badevandstemperatur, snemængder, oversvømmelse osv. Lystfiskere kan indberette fangst. Indberette produkter til biogasanlæg. Hvis nogen har et restprodukt. Det skal hedde klimabørsen.

Lokalhistorie kan også indberettes på kortet med en stedfæstelse. Eventuelt supplement med youtube-videoer.

Bord 5

Såfremt der indføres brugerbetaling for virksomheder kan det betyde, at virksomhederne ikke vil benytte/levere data fra DMP. Hvad vil det evt. betyde ift. at myndighederne bruger DMP-data ifbm. sagsbehandling, hvis så virksomhederne skal betale for at få fuld indsigt i det datagrundlag, som er benyttet i sagsbehandlingen. Her er en demokratisk problemstilling. Det vil være dejligt, hvis vi kunne få data ind vedr. dræn fra lodsejerne. Dermed vil vi kunne danne "Danmarks Drænkort". Disse oplysninger er vigtige i kommunernes sagsbehandling.

Der er stykke vej inden at (industri)virksomheder vil kunne benytte, idet disse data ikke er tilgængelige/inddateret. Derimod vil land- og dambrug kunne bruge nuværende data. Oprettelsen af DMA (system til miljøgodkendelser) må ikke betyde, at der kommer to uafhængige data-"siloe". Der skal arbejdes for, at DMA og DMP "tænkes sammen", så det bliver nemt at sammenstille/bruge data på tværs. DMP skal også arbejde tæt sammen med andre systemer, der har en geografisk reference: BBR, GeoDanmark, Planportalen, Markblok (arealinfo)... Hvis vi skal have data ind fra borger/virksomheder skal det være nemt at lægge data ind. Der skal selvfølgelig arbejdes med, hvordan sådanne data kommer ind struktureret og hvordan det sikres, at der sker en validering (herunder styr på metadata).

Bord 6

Forslag om at Miljøportalen udstiller data på tværs, som andre har indsamlet via andre crowd sourcings platforme - fordelene er at data bliver synlige på tværs. Som eks. nævnes Fugle og Natur databasen.

Crowd Sourcing - betyder " gruppe - bidrag _and_ deling". Som crowd forstår vi "Folket" dvs. borger, virksomheder/foreninger og myndigheder.. Whistleblower-ordning En fortæller, "I min hverdag oplever, jeg at når jeg er på tilsyn opfordres jeg til at jeg også skulle tage at besøge den eller

den". Forslag om, at der bliver mulighed for at indberette evt. miljøproblemer. Som eks. nævnes rotteweb - giv et praj - borgertip. Det kunne f.eks. være muligt at fortælle om affald fundet i naturen/ her lugter det.

Der er ikke nogen automatisk kvalitetssikring - det vil være et problem... Der bør være adgang til de rapporter, der udarbejdes ved. f.eks. forureningsundersøgelser.

Vil det bliver brugt ? Som eksempel nævnes oversvømmelser, hvor borgerne kunne gives mulighed for at indberette punkter på egen ejendom "Ved denne lejlighed stod vandet her her". Udfordring med f.eks. borgertip at det vil give utrolig store datamængder, som ikke er valideret og som nogen skal behandle, og som kun vil være relevante på helt lokalt niveau.

Efter virksomhedstilsyn indberettes til DMA (nyt fra maj 16 nu skal det indberettes for den enkelte ejendom- tidligere gemte kommunerne lokalt - alle tilsyn blev præsenteret sammen). Behov for at DMA og DMP snakker sammen, hvis der er andre der skal have glæde af disse data. Ide, at virksomheden kunne bidrage med "egen tilsyn", så myndigheden ikke så ofte behøvede at komme på tilsyn.

Adgangen til data bør lattes - ikke nødvendigt, at data lægges ind i Miljøportalen - der kan linkes til andre dataarkiv - én adgang for borgere/virksomheder bør overvejes. Kan det være via borger.dk/virk.dk?

En ting er dataindsamling. En anden ting, er om data giver anledning til aktion - hvem handler på de indsamlede data ? Som eksempel nævnes grunddata for naturområdet - hvilke planter er her. Det kan senere omsættes til en allergi undersøgelse (?). Vi kan ikke på forhånd vide, hvad indsamlede data kan bruges til - hvilke store analyseopgaver der kan komme.

Mange steder bruges befolkningen allerede - f.eks. edderkoppetælling. Hvordan får vi gjort folket interesseret i at bidrage med oplysninger? Det er strukturerede indsamlinger - det anbefales.

Bjørneklo nævnes som et andet eksempel. Den der indberetter forventer, at der straks reageres. Der findes app, hvor man kan tage billeder af f.eks. skraldespande og indberette det til?

Bord 7

Er DMP koblet sammen med Fugle og Natur, da borgere her bidrager med masser af viden, der kunne benyttes til sagsbehandling.

Virksomheder kan bidrage med koordinater af private boringer i forhold til drikkevandsanalyser. Vi er i tvivl om Jupiter er koblet sammen med DMP. I forhold til husdyrgodkendelser kunne det være smart at kunne se dyretrykket i det pågældende område da det kan få betydning for omkringliggende områder.

På spildevandsområdet kunne virksomheder (forsyningen og kloakmestre), borgere bidrage med oplysninger om deres ledningsnet og kloakforhold. Evt. binde systemet op på BBR-oplysninger.

Data fra borgere og virksomheder fx beholderkontrol, drikkevandsanalyser, olietank skal godkendes af Kommunen inden det lægges op i DMP. På den måde bliver data kvalitetssikret og det giver mindre sagsbehandlingstid, men bedre overblik. Få et godt overblik over hvor der findes olietanke, fedtudskillere og olieudskillere. Borgere og virksomheder vil kunne bidrage med vigtig viden om dræn på deres ejendomme.

Der skal være en gulerod i sidste ende før at virksomheder og borgere bidrager med data. Fx kan de ikke få deres byggetilladelse før deres miljøgodkendelse er givet. Virksomheden/borgeren skal selv bidrage med viden inden godkendelsen gives. Det samme kunne måske benyttes til indsamling af viden til DMP.

Det kunne være smart hvis det nye DMA-system bliver bundet op på et kort så man som borger kan se hvad der er aktuelt lokalt rundt omkring. Måske det allerede er opfundet....

DMP er et system der samler mange systemer, hvilket desværre kan være lidt forvirrende til tider.

Bord 8

Der er brug for klarhed over hvad DMP dækker - og hvad målet med dataindsamling er? Og hvad interessenter/brugere indsamler, som kan lægges på DMP og hvad de kan bidrage med (DOF, lystfiskerne, erhvervene...). Hvilke data indrapporteres allerede i DMP eller i andre registre? Kan DMP bruges fx til overblik over vandstand, kæmpe bjørneklo, flyvehavre, rynket rose, fugleobservationer - også i private

haver. Data, som forudsætter observationer og ikke kan klares ved en måling.

Har vi overblik over hvilke data, vi allerede har tilgængeligt og derfor ikke skal efterspørges hos borgere og virksomheder, fordi det allerede ligger tilgængeligt - og som kan tilføres DMP ved samkøring af portaler. Fx er data i "Fugle og natur" ikke med i MPT. Offentlige indberetningssystemer, der bruges til kontrol (fx fiskeri-indberetning), Markblokke ift. indberetning af afgrøder, jordforhold. Er der tale om dobbeltregistrering ift. indberetninger i DMA, der med fordel kunne overføres til DMP.

Det skal være enkelt, så man ikke skal registrere og opdatere flere steder. Telefon er et enkelt indrapporteringsværktøj, fx ved foto eller andet, men det kræver kvalitetssikring før det kan lægges ind i MPT. Hvad dækker DMP?

Hvem skal vi "aktivere" til at bidrage og indberette? "Nørderne" - der har en personlig passion, jf. museernes oplevelse med de, der har metaldetektorer. "De, der lever i det" - og som har en lokal interesse. "Andre, der gør observationer".

Bord 9

Det er vigtigt, at der sikres valide data. Det skal derfor være enkle data og en let måde at indrapportere på. Det kunne være via netværk.

Det er vigtigt, at borgere og virksomheder ser relevansen af data førend de vil bruge ressourcer på at indberette. Valide data kan måske opnås ved at de verificeres af andre virksomheder eller borgere. Borgere og virksomheder (f.eks. rådgivere) kan bidrage med oplysninger om forhold på private arealer om f.eks. dræn og rørlagte vandløb. DMP bør overveje, hvilke data der er relevante. Er bløde data om f.eks. historien bag udpegninger relevante?

Kan borgerne måske indberette data om bilag IV-arter, som kan anvendes i forvaltningen? Viden om hvor der er lejlighedsvis oversvømmelser? Observation om højt vandspejl ifm. gravearbejde?

Der er en selvstændig opgave i at sikre, at indberetningerne ikke ender med at "klager" over naboer eller uvenner - indberetninger mhp. at genere nogen.

Behovet for data skal identificeres, og der skal være tale om data, som myndigheden ikke selv kan indsamle eller hvor borgerene kan sikre en tilfredsstillende datakvalitet billigere (læs: gratis) end kommunen.

Via en App, der automatisk logger koordinat og hvor der kan tages billede af f.eks. arter. Logningen kunne anvendes til fastlæggelse af f.eks. dræn m.v.

2. Data til dialog med borgere

Hvilken værdi kunne disse data give eksempelvis til sikring af bedre forvaltningsgrundlag og bedre grundlag for dialog og borgerinddragelse?

Bord 1

Selvforvaltning kontra forvaltning. Vi skal langt mere have borgerne til at hjælpe til med at opretholde de regler vi har for at have et godt samfund. Men det skal holdes "gratis" overfor borgerne sådan vi ikke holder borgerne væk fra at være deres egne forvaltning, eller at de indberetter de data loven efterspørger.

Det skal give mening for den enkelte, hvad det er man skal oplyse af data. Vi skal som offentlige myndigheder kunne give en forklaring på hvad data skal bruges til fremad. Hvis ikke hvorfor skal man da oplyse de informationer, vil enhver borger spørge om.

Vi skal stille langt flere krav til hvorfor vi gerne vil have de data indsamlet. Så korrekte data som overhovedet muligt giver bedre afgørelser eller giver bedre grundlag for samfundets regelsæt kan fungere optimal. Det kan være svært altid at se en direkte værdi, men derimod kommer værdien ved at borgerinddragelse skal styrke samfundets sammenhængskraft.

Bord 2

Data kan bidrage til at kvalificere diskussionen af brugen af særlige områder. Det er vigtigt at gøre sig klart til hvilket niveau data skal bruges. Hvad skal data bruges til og i hvilket omfang?

Der skal være et krav til dem der indsamler data for at sikre at indberetning af data ikke misbruges for at styrke en bestemt dagsorden

fx. fredning/udvikling. Det er også vigtigt at gøre sig klart hvorvidt data skal bruges i forbindelse med en forvaltningsmæssig afgørelse eller som generel vidensopbygning. Myndighed skal som tovholder for indberetning af data afgrænse opgaven for de forskellige organisationer/grupper etc. som indsamler data. En idé kunne være at udvikle en dataindsamlings-app, som borgerne kunne bruge i forbindelse med registrering af data. DN har udviklet ensom hedder Naturtjek. App'en skal indeholde vejledning og selvfølgelig have mulighed for at tage billeder med angivelse af dato, tidspunkt, lokalitet etc.

Bord 3

Som høringsportal - skabe større forståelse og gennemsigtighed - mulighed for at forholde sig kritisk i beslutningerne.

Man kan løbende tage imod input fra borgeren - man sender et signal at man er villig til at lytte til borgerne. Des mere borgerne bliver trygge ved systemet (mere tilgængeligt system) skaber des basis for kontinuerlig dialog - ikke kun i en afgrænset periode. Hvis f.eks. kommunen fik hjælp af DOF til at registrere dyreliv..

Borgere kan ved indmelding af problemer med miljø / det kunne være svineri ved en strand / lugtklager mm selv få et overblik over hvor stort problemet egentligt er. Man skal lægge opgaven ud til borgerne (interessegrupper) - det skaber mere tid for sagsbehandleren og det giver borgerne et større overblik over hvor stort problemet er. Man skaber et medansvar for borgerne når de selv er med til at registrere eventuelle miljøforhold.

Observationsportal.. giv en melding - den behøver måske ikke at være 100% valid. Man kan måske i klagesager lægge klagesagerne ind på portalen så man som sagsbehandler sparer tid og borgeren kan se hvordan det hænger sammen, bliver gjort opmærksomhed på forholdene - eksempelvis klager over skydebaner -

Bord 4

3D data kan nogle gange borgeren en bedre forståelse af et konkret projekt. Værdien er ofte op til interesseområde. Beskyttede arter er eksempelvis et plus for DN og et minus for virksomheder hvilket også vil afspejle hvem der indberetter. Miljøportalen på Twitter . Korte nyheder om nu kan du.....

Facebook kan også anvendes som oplysningsflade da det når rigtig mange. Først og fremmest er det vigtigt at få befolkningen gjort opmærksom på at miljøportalen er der og den ren faktisk kan bruges til noget. Lokalplan i 3D så man kan se hvordan verden kommer til at se ud i fremtiden. Lige nu kan man kun se tilbage. Det kan også give kommunerne et overblik over bygningsmassen der kan tillades. Der skal i fremtiden laves en kobling mellem miljøportalen og DMA.

Samle tingen et sted eller koble de forskellige systemer. Der skal være en administrationsdel og en borgerdel. Antropologer til at gennemtjekke brugerfladen så den er nem at tilgå for selv fru Hansen på 68 år. Måske skal man få nogle 10-12 årige til at svare på samme spørgsmål eller formuleret til børnebidrag. De bruger teknologien på en hel anden måde end vi gør. Der kunne være gode ideer at hente. Måske oplevelsesvideoer med go-Pro kamera der kan ligges ind. Hvilket at vide hvem der er modtager af informationen/ hvem der er brugere af systemet.

Bord 5

Såfremt vi skal have flere borgere/virksomheder til selv at trække/finde data fra DMP vil det kræve en nem og hurtig brugergrænseflade. Desuden skal kommunerne være mere aktive i at formidle, hvad det er for data, som i en give sag/problemstilling, kan understøtte forståelsen for problemstillingen. I konkret sagsbehandling kan man i sagsbehandlingen arbejde med at få forklaret/henvist til, hvilke data, som er lagt til grund for afgørelsen/tilladelsen. Desuden henvise til, hvordan man selv kan søge mere ned i data i DMP. Der kan desuden arbejdes med, at det bliver gjort så nemt som muligt for borgere/virksomheder (ikke-sagsbehandlere) selv at søge oplysninger i DMP. Det kunne f.eks. være i form af, at der laves "standard-udtræks-rapporter" o.l. ifbm. høringer kan borgere/virksomheder give bedre/mere konkrete høringssvar, hvis de selv kan gå ind og kigge nærmere på relevante DMP-data i fht. den konkrete høring.

Bord 6

Vinterbadere indsamler oplysninger om f.eks. affald på stranden og sender det til kommunen, men det er noget de vælger at gøre - kommunen er glade for oplysningerne, fordi det så kan reagere på det og det giver et fællesskab / et fælles ansvar for at renholde stranden.

Debat og dialog kan foregå på et mere oplyst grundlag. Hvis borgerne bidrager med oplysninger, vil de automatisk også blive engagerede og tage medejerskab og myndighederne for viden, som kan bruges uden at bruge meget tid på det.

Bjørneklo / Rotte web giver eksempelvis allerede bedre dialog og hurtigere løsning på problemerne. Erfaringer herfra vil kunne overføres på nye tiltag. Udfordringen vil være at borgerne forventer en hurtig reaktion fra myndigheden. Der vil kunne opnås en rationaliseringsgevinst, hvis løsningen af opgaver, der indberettes kan flyttes ud til f.eks. et frivilligt strandrenholdelseshold... Det må ikke ende med "selvtægt". Som eks. nævnes, at man lige kunne tage en spade med og fjerne bjørneklo, når man alligevel lufter hunden, eller hvis virksomheder holder udlagte vejarealer langs motorvejen, får de lov til at opstille et skilt.

For at komme ind på miljøportalen for at indberette, skal du bruge et password. Miljøportalen har problemer med at huske det fælles /allerede indtastede password. Hvordan kan det løses, at borgere i almindelighed får adgang til at indberette/se data?

Virksomhederne hos os, kender ikke miljøportalen - de kender måske BBR.... Det er også et spørgsmål om hvor mange borgere man kan få engageret i dataindsamling - er det kun nørderne?

Virksomhederne kunne måske bruge det som et planlægningsværktøj - f. eks. inden ny etablering - en oversigt, over hvor kan vi etablere os? Hvis lokalplaner /kommuneplanrammer digitaliseres kunne oplysninger om f.eks. virksomhedsklasse /afdampning fra jordforurening søges og sammenlignes for hele landet.

Ejendomsmæglere vil også få lettere adgang til ejendomsoplysninger - udfordring, hvis man får adgang til så mange data, uden at vide hvad de betyder. Vigtigt, at der linkes til lokale arkiver. Der skal ikke være et stort statsarkiv... Der bør tilføjes vejledninger til de forskellige lag, så man som bruger kan vurdere hvor vigtige datalag er i forhold til hinanden. Termografering af huse kunne også samles/synliggøres via miljøportalen. Udfordring, at virksomheds oplysninger ikke kan findes på DMP.

Bord 7

Det kunne give borgere og virksomheder en mulighed for at vurdere deres projekt og muliggørelsen af deres projekt, hvis de i ro og mag kan finde oplysninger der er nødvendige i forhold til deres projekt. Projekter

der sendes ind til sagsbehandling bør derfor være mindre ressourcekrævende.

Borgerinddragelse i forbindelse med miljøgodkendelse. Borgere kunne få en visualisering der måske hjælper dem til at forstå hvilken betydning miljøgodkendelsen kunne få for dem. Fx hvor meget lugt eller støj kan naboen forvente fra virksomheden der får miljøgodkendelsen.

Viden om olietanke i DMP kunne give værdi for sagsbehandlingen fordi man kunne få en god dialog med borgeren om den pågældende situation. Jo mere data vi har, jo bedre kan vi træffe en afgørelse da grundlaget for afgørelsen er godt belyst.

Fordel at alt data er samlet et sted. Det vil gøre det nemmere for borgere og virksomheder.

Det vil give større tillid til beslutningen da data der ligger til grund for beslutningen ligger tilgængeligt for alle. Borgere og virksomheder kan selv tjekke om kommunen har taget beslutningen på det rigtige grundlag ved fx at kigge i arealinfo.dk.

Fordel at man kan tale i telefon med borgere og navigere rundt i samme system fx arealinfo med borgeren, så er man sikker på at begge parter ser det samme og får de oplysninger der er nødvendige for den videre sagsbehandling.

Det giver en værdi for sagsbehandlingen at vi ved hvor borrhinger ligger rundt om i landet da vi som myndighed skal sikre at der ikke sprøjtes eller nedsives i områder for tæt på disse borrhinger.

Den viden man kan ligge ind i DMP kan være rigtig god for ejendomsmæglere når de sælger ejendomme. Samtidig kan det give kommunen værdi fordi de ikke skal servicere ejendomsmægleren nær så ofte, hvis de selv kan finde de samme oplysninger som vi giver via telefonen.

Bord 8

Hvem skal bruge MPT?

Hvis data er let tilgængeligt for borgeren (brugervenligt), så man kan se data fx fra en overvågning af en sø, undersøgelse af vandløb, vil det kunne være en motivationsfaktor, der kan bidrage til at skabe dialog og borgerinddragelse.

En borger kan have fordel af at søge sin egen adresse frem og se miljøoplysninger.

Data kan understøtte præmissen for miljøkrav - fx pesticidanvendelse i private haver - ved synliggørelse af miljøudfordringer "i det små og på lokalt plan".

Viden om et lokalområde, der gør at der kan være nedsivningsanlæg - så man kan bidrage til vurderingen af om der er hensyn, der skal tages højde for.

Oplysningerne i DMP skal være kvalitetssikrede - og er det de kan data bruges til at træffe oplysninger på et oplyst og kvalificeret grundlag. Væsentligt at skelne mellem ny, historisk eller aktiv data. Data kan give oplysninger om forhold i kommunen, som kan besvare borgernes spørgsmål og undren uden kontakt til Kommunen. Og som kan understøtte forvaltningens beslutninger.

Anvendelse forudsætter brugeranvendelighed.

Bord 9

Burde det ikke hedde Natur- og Miljøportalen for bedre folkelig opbakning og større interesse for portalens data?

Det indledende spørgsmål bør være, hvilke data er der brug for og til hvad? Siden kan vi tale om, hvordan de kan indberettes. Måske bør fokus være på at gøre de eksisterende data lettere tilgængelige frem for at udvide med nye data.

Data om f.eks. rørlagte vandløb og drøn kan anvendes i forvaltningen af, hvor vand afledes og kan afledes, samt afstandskrav til vandløb. Det kan også bruges som forklaring på oversvømmelser eller dårlig tilstand i et vandløb.

Indberetninger kunne hjælpe myndigheden med en slags grundscreening, så myndigheden lettere kunne fastlægge, hvad de skulle undersøge og hvor. F.eks. ift. beskyttet natur.

Det er vigtigt, at borgeren kan se et formål med indberetningerne. Samtidig kan det skabe forventninger hos borgere om at de hører mere om, hvad data anvendes til, hvilket ikke nødvendigvis vil ske. Derfor bør det oplyses indledningsvist ved en indberetning, at data anvendes til det eller det formål, og at borgeren ikke hører mere.

FONDEN TEKNOLOGI RÅDET

DANISH BOARD OF
TECHNOLOGY FOUNDATION

Session 3.2: Bedre anvendelse af miljødata

1. Uudnyttede miljødata i/udenfor Miljøportalen

Hvilke data bør komme i spil - herunder er der data udenfor Miljøportalen som bør komme i anvendelse?

Bord 21

Uanvendelige data når forbindelse imellem gislag og fagdata (især natur) er koder, dog bedre funktion ved §3. Vandstandsdata savnes i vandløb, men svære at finde i DMP, på sigt ønske om vandføring. Regionernes og tidligere amters data om jordforureninger savnes meget, de er væsentlige for indvindingstilladelser. Mulighed for at lagre egne data fra vandløb, også hvis kvaliteten i nogle undersøgelser ikke har den standard (TA) der er fastlagt i NOVANA. Oplysninger om grødeskæring og andre indgreb i vandløb ønskes, gerne med indgangsmulighed `Vandområde` så sammenstillinger af relevante data er mulig. Ønske om samling af data fra alle myndigheder, som er relevante for miljøforvaltning bør kunne erkendes og fremsøges via DAI, gerne link. DMI-vejrdata(nedbør, fordampning, lufttryk etc.) vil være meget værdifulde. Data om planlagte aktiviteter, så forskellige aktøres aktiviteter i højere grad kan støtte hinanden uden overlap og understøtte såvel udførelse af aktiviteten, kvalitetssikring og hurtigere gennemløb. Satellit data.

Bord 22

1) Vandløbsdata-ved kommunale projekter og hvor der indsamles enten opdaterede data eller nye data skal de indberettes. Her tænkes her både på data som værdier og data som egentlige rapporter. Eksempler på data er: regulativer herunder data fra regulativerne som koter og DVFI skabt hos private rådgivere og andre data der skabes i privat regi. Dette vil gavne samarbejde mellem kommune og stat og dem som arbejder med klima og spildevand i det åbne land både kommunerne internt og rådgivere. Vi vil foreslå et gis-lag hvoraf det fremgår om det er offentlige

eller private vandløb, dette er nyttigt at kunne stille til rådighed for landmænd og deres rådgivere.

2) Naturdata-ved kommunale projekter og hvor der indsamles enten opdaterede data eller nye data skal de indberettes. Her tænkes her både på data som værdier og data som egentlige rapporter.

3) Statslige data kan være "forældede", fx klimadata, målinger fra vandløb hvor der går 1 år fra indsamling af data til de udstilles til brug fordi statens data ofte ikke er indsamlet med henblik på kommunernes/konsulenternes brug men til rapporteringsbehov ift. EU

Bord 24

Potentialekort udarbejdet i grundvandskortlægningen kunne være tilgængelig via DMP.

Også værdifuldt at kunne få at vide, hvilke boringer, der er tildelt hvilke magasiner i grundvandsmodeller opstillet i grundvandskortlægningen. Det er vigtigt at huske metadata. (f.eks. manuelt eller automatisk indtastede data, dataoprindelse mmm.).

Det vil være rart at kunne sammenhold data bedre. Eks. Kort med vandløbssystem - og angivelse af hvor der er udledninger, hvor meget, hvorfor etc. Data kommunerne selv får fremstillet - DVFI, karakteristiske afstrømninger... Mange rødlistes står på hylderne bag natursagsbehandlere - de er nok ikke altid indberettet til DMP. Mulighed for at få vist biodiversitetskort sammen med HVM. IFT. eksterne data - Der skal aftales procedurer og arbejdsgange, der sikrer at eksterne data kvalitetssikres og mærkes tydeligt. Alle relevante data fra grundvandskortlægningen bør være tilgængelige på DMP. DMP skal udstille mere end tolkede GIS-data. Der er også brug for at udstille bagvedliggende rå-data og projicerede data. Der ligger mange data i MiljøGIS, der ikke er tilgængelige i DMP. Husk at Miljøportalen både kan indeholde egne data, og også udstille andres data (eks. kunne DOF-data udstilles). Husk at Miljødata genereret ved store infrastrukturprojekter (eks. Femern) og VVM-vurderinger også med fordel kan lægges ind i DMP. (Skal der skabes nye lovhjemler for at kunne høste privat indsamlede VVM-data).

Kommunernes klimatilpasningskort kunne også med fordel udstilles på DMP - mange kommuner har genereret egne, mere detaljerede data.

Kan alle de GIS-data, kommunerne udstiller i deres Kort-info løsninger, gøres tilgængelige via DMP?

Miljødata opsamlet af private firmaer - data, der skal betales for. Det kunne være vandføringsdata, klimadata, geotekniske data mm.

Kan der laves en oversigt over hvilke data, der findes hos eksterne parter? eks. Orbicon, DOF, GEO,...

Bord 25

Puls -data burde kunne findes på DMP.

Arealinformation burde vise placering af godkendte virksomheder på typeniveau.

Der mangler et lag med indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. Omdeling af boringtyper på anvendelse eller tilknyttet anlæg og ikke kun formål, således at de forskellige vandforsyningsboringer, kan ses på portalen.

Svømmebadsdata bør være tilgængelige på lige fod med badevand. Registrering af gamle/tidligere råstofgrave. De gamle data bør sikres og vises digitalt inden de forsvinder.

Præcist registrering af anvendelse af forurenede jord (tilladelse MBL efter §19 - §33). Gennemgang af data for om, der registreres data som ikke bruges eller relevante.

Bord 26

Mange grundvandsdata eksisterer bl.a. fra grundvandskortlægningen - lertykkelseskort, potentialekort, indvindingsoplunde etc. men er ikke på Miljøportalen.

Regionenerne ligger inde med mange oplysninger om bl.a. B-boringer (grundvand) som heller ikke er på Miljøportalen.

Der findes en del bundvegetationsdata i Aquabase - dette er et eksempel på data, som principielt ligger i Miljøportalen, men i praksis er så vanskeligt tilgængelige at anvendelsen bliver meget begrænset. Historiske data der endnu ikke er digitaliseret findes inden for mange

fagområder - fx gamle kortlægninger fra amterne/kommunerne - disse burde digitaliseres og udstilles på Miljøportalen.

Data fra Vandplansdatabasen er ikke tilgængelige for kommunerne - de burde være tilgængelige på Miljøportalen.

Det er kompliceret og man skal være ude i god tid, hvis man skal have datasæt udstillet på DAI eller skal have datasæt fjernet igen. Dette er en barriere for anvendeligheden og kvaliteten af data, og gør at data må udstilles andre steder fx i Naturstyrelsens MiljøGIS.

Brugervenlighed er en udfordring generelt - hvordan sikrer man at brugeren kan finde rundt i alle de data, der udstilles.

Bord 27

- DMA (Digital Miljøadministration), så man kan vise industridata som kan spille sammen med DMP, så vi kan få et samlet billede af emissioner /miljø og naturkvalitet..

- Få bedre adgang til at få data ud af DMP, få flere indgange til at vælge at få præsenteret data - Badevandsdata. Støttesystemer kan ikke (Mermaid). Eurofins kan ikke indlæse inddata, og begrundelsen er at vi stadigvæk er i indkørfase.

- Der er behov for en prioritering af data, som allerede skal ind, før vi går i gang med at kigge på hvad der mere skal med. Der er en ressourceudfordring, og vi kan ikke fortsætte med at få flere data ind, når vi ikke en gang kan få de data ind som vi pt. skal have ind.

- Prøv at tænke i helheden (forsyningsselskaber skal eks. give udledningstilladelser, hvad har virksomhederne fået godkendelser til)

- Hvad er samlet i spil i naturen. Hvordan kan vi sortere i de helheden, som vi prøver at lægge ind.

- DK Jord, hvordan kan de forskellige data komme i spil (vi ved f.eks. ikke hvor forureningen kommer fra ifm jord, men hvis vi kunne koble det til virksomheden). Jordbasen/Jordweb, hvordan kan vi udnytte den potentiale, med at få data til at spille sammen.

- Det er vigtigt at sætte en grænse for hvad der skal ind under DMPs hat (vi får flere og flere data), som vi skal kunne håndtere det. Systemet skal stadigvæk være funktionelt, og fokus.

- Vi skal have fokus på hvad vi skal bruge data fra DMP til. Størstedelen af data bruges ikke: Det er for svært at få data ud. Der er nogle funktionaliteter som vi bør kunne lave (vi kan læse en masse ind), men til gengæld mangler vi rigtig gode funktionaliteter til at læse ud.
- Data ligger både i fagdatasystemer og i DMP (spejling, eks. GEUS), PULS data ligger udelukkende på DMP (VANDA erstatter de gamle databaser). NST laver pt. datavask (fordi fagsystemerne bruger ikke samme eks. formler på volumen af plankton), og derfor afspejler data i forskellige systemer ikke det samme (og afrapporteringen bliver svær at gennemskue, når beregningerne ikke er ens).
- Vi skal kunne se hvilke metadata der ligger bag data. Kan konsulenterne ligge de bagvedliggende data og beregninger, som kunne indlæses i naturdatabasen. Kan vi blive bedre til at dele? Der er nok god økonomi at dele (der er en ændring i tilgangen, om at vi godt kan give data bort og stadigvæk tjene på det, i stedet for at lukke sig sammen om sin viden)
- Data på landbrugsregulering (udspredning, gødning), som vi også får rigtig god gavn af når kommunen selv skal sidde og beregne. Overvejelserne skal gå: skal vi have nogle data ind uden struktur - og så efterfølgende få struktur og brug af dem. Uden at være sikker på at vi kan bruge dem senere hen
- Geotekniske data: 3-dimensionel mode (GEUS vil ikke have data, kun dybdeliggende data og ikke terrænliggende data), til brug for eks. klimatilpasning er der behov for detaljeret terrænliggende data, som ligger hos konsulenter, som vi kan bruge. Der ligger masser af data rundt om i konsulenternes arkiver, som alle burde kunne få gavn og de bør deles. Data skal bringes på digitalt form, så de kan deles. Hvem skal finansiere en strukturering af data, så de kan deles og sammenstilles.
- Forskningsenhedernes data, når de er publiceret, kan udstilles (til brug for private og offentlige), som man selv kan lave snitflader, og værktøjer til at tolke data.
- Hvad med VVM-data. Skal de ende i de respektive fagsystemer? Hvis det fælles offentlige data, som ikke gøres til gængelige? skal de ikke det.

Bord 28

Data der bør med:

- Supplerende grundvandskortlægnings-data fra kommunerne (de data som de har fået fra Naturstyrelsen)
- B-boringsdata kan/bliver ikke sendt ind (Jupiter kan ikke håndtere det) heller ikke afværgeboringer
- Interne data for vandværkerne
- Vandstandsmålinger fra vandløb både
- Naturdata (DOF-data, fugle og natur)
- Natur og erhverv har en del landbrugsdata (f.eks. på markniveau forpagtning, sædskifte, sprøjtning)
- Olietanke registreres, men ikke jordvarmeanlæg
- Kobling til DMA (landbrugsregistreringer)
- De gamle badevandsdata tilbage i tid skal med i PULS
- Data for svømmehaller og badeanlæg
- Data om fisk i havet
- DMI-data

Uudnyttede data:

- ikke alle overfladevandsdata vises
- data kan ikke udtrækkes på tværs af medier (sø, vandløb, grundvand, osv.)

Generelt:

- sikring af opdaterede data med kvalitetsmærke/deklaration skal have høj prioritet
- hvis en kommune afviser data fra laboratoriet skal de manuelt give besked til laboratoriet, besværlig proces!
- hvordan sikres en koordination med Natur/Erhvervsstyrelsen, fødevarestyrelsen? - hvorfor skal der betales for DMI-data?

2. Nye brugerrettede miljøløsninger

Hvilke funktioner/systemer mangler I mest for at kunne gøre brug af miljødata?

Bord 21

Automatisk overførsel af analysedata fra natur bør medtages i fremtiden. Begrænsning af udlæsning på 1000 records er utilstrækkeligt for f.eks. statslige brugere der har behov for at arbejde med analyser af data fra hele landet.

Adgang til andre myndigheders data, som måske nok ligger på deres egne webflader, men ikke er tilgængelige i DAI. Papirkort med stationsnumre er ofte nødvendige for at finde data. Høj kvalitetsdata fra private (DOF, Fugle og Natur). Borgerdata er bedre end ingen data, evt. også som baggrund for mere kvalitative undersøgelser.

Kvalitetsmærkning kunne sikre mulighed for at også børnehavens registrering af en frø kan gemmes. Mulighed for at integrere egne lokalt lagrede data i midlertidige sammenstillinger som ikke deles, f.eks. i forbindelse med kvalitetssikring inden evt. endelig lagring, eller blot til eget brug.

Bord 22

1) Bygge- og anlægsaffald: affaldsdata kommer ikke ind i det statslige affaldsdatasystem. Det er nødvendigt at der kommer et kontrolsystem og indberetningskrav fra virksomheder/transportørers side til det statslige affaldsdatasystem. Der kan tænkes i en sammensmeltning af det statslige affaldsdatasystem med DMP.

2) En funktion på DMP som kan samstille netop de data man i den konkrete sag har brug for - både ift. data på DMP og andre offentlige databaser. Hvis den skal være intelligent så skal en sådan funktion kunne huske indstillinger fra sidste gang man har anvendt og skal kunne importere data løbende. Hvordan kommer der gang i webservices?

3) Der kan være et behov for en standardisering af bearbejdning af data. Fx en præ bearbejdning af data/sammenstilling af data, som kan trækkes af alle. Denne kunne evt. udvikles via bruger klubber, forum eller lign.

4) Brugerrettigheder (det er kommunerne der ejer de data som den private rådgivere indsamler) og ressourcer (til vedligehold og til den ekstraomkostning til at få den private rådgivere til at få data ind i DMP) kan være begrænsende for at private data kommer ind i DMP. Kunne der tænkes i certificerede private som kan indtaste data til DMP.

5) Der skal findes en model for at kunne håndtere usikre data i DMP fx som borgere har været indsamler af. Der kan fx tænkes i en borgerdatabase, der også kan omfatte billedokumentation. 6)

Bord 24

BOM tager en konfliktsøgning fra DMP - udsagn - det virker bare ikke. Oppe-tider, servernedbrud etc..

DMP må gerne arbejde videre med at udstille data på en brugervenlig måde (eks. spildevandsdata på kort) - vi er opmærksomme på, at PULS er problemet, idet det er svært og tidskrævende at trække data ud af basen - kan DMP hjælpe.

Der er planer om at lave brugerrettede løsninger, der kan gavne private aktører. Kan der laves lignende brugerorienterede løsninger til gavn for det offentlige.

Rettighedsbegrænsede data (f.eks. klimadata i grundvandsmodeller) bør kunne udstilles i særlige sammenhænge. Altså at rettighedsdata kun må anvendes i den pågældende grundvandsmodel uden at der skal betales for de samme data igen.

Det ville være godt, at man kan hente data ud af DMP på databaseformat, så man selv kan arbejde videre med data i f.eks. Access. Mulighed for at udtrække data fra specifikke steder, tider osv. Gerne i alle de versioner, der har været. (F.eks. OSD - gennem alle versioner). Genskabelse af løsning for at kunne se naturdata på kort ved at klikke på et besigtigelsespolygon.

Skal der justeres på beslutningen om at DMP er database, og at brugerne selv skal udvikle systemer, der udstiller data?

Kan Brugerfeedback anvendes til at gøre databasen mere troværdig, færre muligheder for fejltolkning - f.eks. ved udstilling af metadata og brugerfeedback på tolkningen af metadata.

Mere samarbejde mellem Plansystem.dk og DMP. - Der er f.eks. kloakplande på Plansystem.dk

Bord 25

BYG og Miljø og andre ansøgningsystemer burde kunne bruge data fra DMP til konfliktsøgning.

Nogle indberetninger kan ske via sign-on/federation , men ikke alle. Det betyder at medarbejdere skal bruge forskellige browsers til forskellige indberetningssystemer.

DMP kunne udstilles på virk.dk ved login, så virksomheden konfronteres med deres lokale natur og miljøforhold, som er relevante for virksomhedstypen.

Hvorfor ligger nogen planer på plan.dk og nogen på DMP. Alle planer burde kunne vises se på arealinformation.

Bord 26

Antallet af servicevinduer burde være meget større, minimum en gang om måneden. Det burde kunne lade sig gøre at opdatere data løbende. Når opdateringer er for komplicerede medfører det risiko for forringet datakvalitet, samt risiko for at data ikke ligger i Miljøportalen, når de skal bruges (fx kortgrundlag for Tilskudsordninger).

Der er behov for systemer hvor borgeren, der ikke har overblik over miljødata kan hente data ud på en meget brugervenlig måde på tværs af fagsystemer. Dette er også et behov i sagsbehandlingen. Lige nu er der stor risiko for at man overser data. Det er meget vanskeligt at lede efter data man ikke ved eksisterer.

Selv for fagpersoner kan det være vanskeligt at få overblik over, hvad der ligger i Miljøportalen og hvor.

Der er store problemer med driftsforstyrrelser for DMPs systemer.

Bord 27

- Historikken går tabt (vedr. naturdata når de indlæses i nye database) bliver adgangen til de gamle data i den nuværende database. Vi mangler tidsserie. Bevar data og gør det muligt at udstille dem.
- Vi skal have værktøjer til at vedligeholde gamle data (så de stadigvæk kan bruges).
- Skabe et system, med samme struktur, uden pt. at vide hvordan vi kan hive data ud. Så kan vi efterfølgende få eksterne konsulenter til at lave funktionaliteter til at trække data ud. Kommunerne skal i fællesskab gå sammen (ikke 98 løsninger) om at få identificeret, hvilke funktionaliteter man gerne vil have.
- Er DMPs rolle at stille data til rådighed for borger og virksomheder eller at DMPs rolle at sikre data til brug for kommunerne. Det bør være det enkelte fagdatacenters pligt at udstille disse. DMP skal kunne sætte data i spil!
- Kan man lave en funktionalitet, hvor man udpeger en polygon (som trækker på NST, MST, GEUS mv databaser: vandplansdata, MFS, rådstofindvinding, naturdata osv.), så man få et eks. basisudtræk af et vandløb og få et overblik over miljøtilstand. En standard komponent. Find alt relevant data til brug for sådan analyse for en polygon .
- Adgang til fulde rådatasæt, så kan man selv arbejde videre på dem. (Pt. kan du ikke få en fuldstændig af automatiseret og opdateret rådatasæt). Kan vi blive enige om et fælles rådataudtræk (i stedet for hver enkelt kommune laver/får lavet sine egne applikationer), som kan udstilles.
- Open source Netværksbaserede platforme, som udstiller rådata, hvorefter alle selv kan udvikle applikationer efter behov (ligesom Smart city ved brug af big data), hvorefter program/app til tilgås af alle.
- Vi bør have funktionaliteter til at kunne udtrække færdige rapporter, så jeg som sagsbehandler kan bruge min tid på at lave en vurdering, i stedet for at vi bruger for megen tid på at lave de samme udtræk til brug for min vurdering, som er tidskrævende.
- Datalagringen laves til at vare 10 år, mens interfaces kun holder 1 år, fordi det ændrer sig hele tiden. GUI skal man være indstillet på at opdatere løbende.
- Watson, som hjælp til ekstrahere de væsentligste rådata til understøttelse af sagsbehandlers vurdering.

Bord 28

- Fælleslogin (bruges ikke meget da det er for dyrt) bør være nemmere/billigere
- Dataudtræk for Naturdata er håbløst
- Dataudtræk på tværs er umuligt
- DMP bør udvikle brugerflader, det fungerer ikke med "3. parts produktløsningen"
- Flere fællesoffentlige systemer (app. til laboratorier, indsamlingssystemer for dataloggere)
- Mulighed for masserettelser og masseindlæsning i Jupiter (i dag skal hver enkelt kommune selv rette, de skal "afgodkende" manuel proces!)
- Grundvandsdata gemmes lokalt og overføres ikke løbende/dagligt - "indlæsningskontrol" i Jupiter
- Analyserapportnummer bør kunne inddateres i Jupiter for at modvirke dubletter
- Oppetiden på indhentning af GIS-lag er langsom

Session 3.3: Bedre sagsbehandling med miljødata

1. Ændringer af processer og regler

1. Hvilke behov er der for justeringer i forhold til digital sagsbehandling?

Bord 41

Problemer i kommunerne med Parallele data Jupiter (lokale databaser). Data bør opdateres af kommunerne - problemer med for mange forskellige ejere. Forslag: Kommunerne bør have midler til at få ryddet op i Jupiter en gang for alle. Ved kommunalreformen fik flere kommunerne overleveret noget "skrammel/kludetæppe".. Kommunerne har ansvaret, men hvis vi vil i mål bør der afsættes midler, fx at der ansættes studentermedhjælpere i centraladministrationen til, at opdatere Jupiter således alle data registreres ensartede. Bæredygtig landbrug vil gerne have transparens. Landmændene vil gerne bruge Miljøportalen.

Vigtigt med metadata - Eksterne brugere (landbrug) vil gerne have en beskrivelse af data: Nøjagtigheden af data registreringsdato temabeskrivelse Kommunerne anvender data fra Miljøportalen i deres gis systemer og laver dermed selv metadata. Der bør laves centrale metadata som alle kommuner kan anvende. Konfliktsøgning på Miljøportalen? Alle rå-data som vandanalyser og VVM data (nye undersøgelser) bør indberettes til fagdatabaser (Jupiter mv.). Ved vandanalyser kræver det en lovændring. Virksomhedens egenkontrol fremgår af DMA. Indberetning af rådata i forbindelse med VVM, kan indlæses når VVM'en er godkendt og dermed er analyser godkendte. Data ejer er virksomheder, kan vi overhovedet kræve at private virksomheder skal gøre deres data tilgængelige. Samle links til alle portaler og fagdatabaser.

Bord 42

Der er ikke mange ved bordet der direkte bruger miljøportalen side særlig meget, (men man bruger nok data gennem 3. part). Det er der flere grunde til:

- der er usikkerhed om hvilke data man kigger i, og hvor opdaterede data er sammenlignet med de kommunale GIS-kort
- folk har tidligere brugt miljøportalen, men det gik ned så tit at man nu istedet bruger GIS kortene
- Der mangler et overblik over hvilke oplysninger der egentlig ligger derinde

Konklusion: DMP er ikke 1. valg når man skal bruge data i sagsbehandlingen

Det bedste kunne være hvis man kunne lave en løsning hvor man lavede en fyldestgørende/udtømmende søgning på et bestemt punkt/område og sagsbehandlingsområde, og man så kunne få alle oplysninger om det område, og evt henvisninger til hvor data stammer fra.

Bord 43

Enkel og simpel inddatering og validering at data i forbindelse med upload til Jupiterdatabasen. Der er stor risiko for at data overføres forkert - der skal være en form for kvalitetssikring i forbindelse med upload. De uploader fra Geoenviron.

Løsning: de mangler at der genereres en fejlrapport, så de kan se om der uploades fejlbehæftede data - Vordingborg Kommune.

DMP skal generelt arbejdes mere på at optimere mulighederne for udtræk at data. Mulighederne for udtræk er for dårlige - de udtrukne data er for ustrukturerede og man kan ikke se forskellige sammenhænge. Det er i alt for høj grad lagt ud til 3. parts programmører/virksomheder at lave gode udtræksmuligheder - Kit, Guldborgsund Kommune

Bord 44

Dansk data ansvarsaftale mellem Naturstyrelsen og kommunerne mangler opmærksomhed så der kommer mere brug og kendskab til den, så folk ved i kommunerne at de kan/skal opdatere nogle temalag. Det er vigtigt at undgå dobbeltsystemer som skal opdateres over i miljøportalen, fra sit eget journaliserings system f.eks. natur app'en.

Det kunne være dejligt med en automatisk opdatering! Puls er meget tungt at danse med, og vejen ind er via miljøportalen og kan være svær, der skal gemmes stier for at sikre at man kommer ind samme sted hver gang.

Udfordringer med at finde data i miljøportalen det er ikke særligt bruger orienteret, når man skal side og arbejde med data. Badevand her skal kommunerne ud og tilkøbe system for at kunne indberette data, og det er ikke hensigtsmæssigt da der er brugt en konsulents dataprogram i stedet for at det program er købt af miljøportalen og stilles til rådighed for kommunerne. Problemer omkring kommunikation imellem de lokale it afdelinger og miljøportalen, om hvordan man tilgår data og hvilke snitflader medarbejder skal have, og håndtering af password.....det er ikke nemt.

Det vil være dejligt med en bruger flade for hver bruger så når man laver et setup af disse så har man alle sine arbejdssteder inde i miljøportalen på sin bruger side " mine favoritter" så snart man logger ind.

Forslag til en info flade i kortsystemet når man har aktiveret sine lag, der angiver hvilke §/lovområde der vedrører de snitflader som har med det område man arbejder med i kortsystemet.

Måske en mulighed for at understøtte en indgangsvinkel for entreprenører og konsulenter i indberetning til sagsbehandling til kommunerne i stedet for at vi anvender individuelle løsninger i hver kommune, med forskellige kort løsninger. Hvor konflikt søgning kan blive vanskelig fordi niveauet for indberetningen variere, så bliver der bare dobbelt arbejde fordi sagsbehandleren alligevel skal ind og kvalificere indberetningen. Et emne hvor der kunne udvikles på, så tilgangen for indberetninger til ansøgninger kunne gøres så optimale som muligt.

Det kræver en standardiseret kort masse-tilgang og ensretning af ansøgninger... gruppen var dog også enig om at det nok vil blive meget svært da der er meget individuelt i ansøgningerne!!!

det var en lang sætning om forbedring af krav-specifikationer ved sagsarbejdet. Med slutbruger inddragelse en bedre adgang til programmer via miljøportalen, uden at man skal logge ind på miljøportalen for at tilgå et helt andet program... skal gøres mere smidig

Bord 45

Træk en tilladelse/dispensation

Skemaer til ansøgninger eksempelvis til vandindvinding som kan anvendes til både ansøgere, virksomheder, konsulenter osv. Skemaet kunne lægge i Borger.dk og hente data fra DMP.

Nemme sager som eksempelvis nedsivning eller mini-renselanlæg burde kunne "trækkes" som en tilladelse i systemet. BOM er for tungt både i sprog og form for borgere, hvor det burde være nemt.

Spildevandsrensning i det åbne land skal have den samme tilladelse/påbud, det kunne være fint, hvis et system lavede en screening, således at kun de svære sager fik direkte sagsbehandling. I princippet kan BOM godt lave en konfliktsøgning trukket fra DMP. De andre sager burde kunne "trækkes" i systemet.

VVM-screeninger - Meget kunne udfyldes som ikke relevant for bestemte typer skemaer suppleret med forudfyldte punkter fra en GIS-screening. DMA og DMP Burde der være et samspil mellem DMA og DMP, således at den information lagres i DMA også kan tilgås fra DMP. Herfra kan der trækkes denne information fra DMP over i BOM.

Datagrundlag - Det er vigtigt at der stadigvæk afsættes midler til indsamling og kvalitetssikring af data.

Regelforenkling - Der burde laves reel regelforenkling og ikke kun knopskydning, så mistes overblikket. Kig på hver lovgivning, hvad er der egentlig vigtigst i opgaven. Reglerne skal være digitaliser-bare.

2. Udfordringer for bedre brug af miljødata

Hvad kan fælles initiativer bidrage med (f.eks. videndeling og undervisning)?

Bord 41

Generelle udtræk, gerereret af centraladministrationen, således den enkelte kommune ikke skal købe en rådgiver til at lave udtræk af fx Jupiter (pesticider). Komplex at lave disse udtræk. Henviser til HuGIS. Gammel helt fantastisk system fra før kommunalreformen. Der var prædefineret udtræk fra Jupiter som blev direkte visualiseret i et GIS program. Med fordel kan vi stikke hovederne sammen og prædefinere udtræk så vi alle får muligheder for at få visualiseret data. Der er udtræk til rådighed, som NST har fået udarbejdet, måske vi har andre krav i dag??? Vi anvender primært fagdatabaserne, som Miljøportalen henter data. Men miljøportalen er meget vigtig for videndeling og for eksterne interessenter.

Anvendeligheden af miljøportalen til at understøtte administration på virksomhedsområdet - bør undersøges, hvordan bruges data - portal/debatforum med videndeling omk. Miljøportalen, med muligheder for at søge på emner → den gode løsning søges.

OBS på udvikling af nye målemetoder, hvor enkelte virksomheder herunder landbrug udvikler metoder. Måske kan de indberettes som orienterende analyser. Her skal myndighederne være opmærksomme på at data bliver offentliggjort, således det ikke er den enkelte virksomhed der ejer data. Sammenspil mellem offentlige og private virksomheder. Det offentlige skal definere deres rolle.

Bord 42

Generelt vil vi gerne have mere undervisning i miljøportalen. Ingen af os har haft nogen introduktion eller undervisning i det. Fælles kommunale kurser/temadage indenfor de forskellige sagsbehandlingsområder ville være en god ide.

Man kunne udbrede viden om data og brug, ved at sende vejledninger ud for de forskellige sagsbehandlingsområder, om hvilke data og hvilke muligheder der er med miljøportalen (igen vi ved ikke om det findes på portalen fordi der ikke er nogen der har brugt det i lang tid). Flere roadshows kunne også være en god ide.

Bord 43

Der er udfordringer med at få data trukket ud - vi efterlyser en smart udtræksfunktionalitet, hvor man kan trække på vilkårlige data, sammenstille rækker af data. Kan man ikke udvikle en rapportgenerator der går på tværs af portalens data?

OK med DMP day, webinarer, følgegrupper og brugergrupper (findes de og skal der gøres et arbejde for at udbrede disse?)

Det kunne være en ide at inddrage borgerrelaterede data herunder organisationsdata - det er vigtigt at disse data er markerede som ikke myndighedsdata.

Kan man lave en kortlægning af kommunernes anvendelse af miljøportalens data - findes der nogle smarte løsninger, som andre kommuner kunne få glæde af. Det kunne være en form for succeskatalog..

Bord 44

En postkasse på miljøportalen hvor man kan komme med ris og ros og gode ideer. Kan man koble en deling af viden fra miljøportalen med mobilflader, hvor man kan blive gjort opmærksom på data når man er i felten.

Strøtanke e-learning på miljøportalen i de enkelte områder så det bliver nemt for nye at komme igang med at bruge portalen, og så erfarne e-learning kurser til de rutinerede som kan tilgås nemt. (de eksisterer

åbenbart men der mangler fokus på dem og de kunne måske forbedres)
Et niveau mellem borger og eksperter.

Borger registret data. snak om kan det bruges og kvalificeres som et element på miljøportalen og kan det udbredes, så DOF, DN m.fl. kan bidrage deres viden ind i vores fælles pulje og det er kvalitativt. Måske koblet med et E-learning kursus i registrering for de organisationer.

Flere fag rettet bruger råd møder, hvor man samler op på de erfaringer man har med brugen af miljøportalen omkring faldgruber og succes oplevelser, og hvor Miljøportalen kan præsentere deres muligheder. Det skal kobles helt ud til slutbrugeren "sagsbehandleren" så man kan i sit erfa netværk kan få et møde med miljøportalen om det, så de kan få feedback med retur.

Bedre kontakt mellem slutbruger og program udvikleren når der skal håndteres data og udvikles program til styring.

Brug en større slutbruger flade i udviklingen og undgå silo tankegang.

Bord 45

ENVINA kunne have mere fokus på vidensdeling om gode metoder, analyser, tips og tricks i forhold til DMP. Vi er måske ikke gode nok til at vide, om der lægger data i DMP, som vi kunne have gavn af. Roadshow gav god information til kommunerne.

Lokal viden eks. Om brønde og borer har den enkelte måske ikke det store incitament til at rette i DMP men alle andre gør eks. Naturstyrelsen m.v. Opdatering nedprioriteres i kommunerne pga. politisk opmærksomhed mod andre sager og økonomi. Hvis der kommer et fokus fra Staten og helst også en pose penge kan kvaliteten sikres.

Kunne være rigtig godt med den samme brugerflade i alle kommuner, altså at 3. Part var den samme i stedet for 4 forskellige løsninger. Det er vigtigt at vi kan trække data ud og de er kvalitetssikret.

Undervisning og workshops med professionelle som virksomheder, kloakmestre osv for hvad vi bruger data til og hvordan virksomheder skal taste ind i systemet.

Session 3.4: Digital fremtid. Teknik- og miljøområdetets digitale perspektiver

1. Ledelsesstøtte systemer

Hvilke løsninger er der brug for (i forhold til prioriteringer, ressourceallokeringer og transparens)?

Bord 61

Der mangler mere detaljerede beskrivelser, eller adgang til bagvedlæggende oplysninger om de viste data. F.eks. jordforureningstemaet, hvor oplysninger om forureningsundersøgelser, brancher, adresser. mangler.

Specifikke oplysninger om planter og dyr er også et ønske.

Bedre muligheder for at vælge/redigere i layout, så systemet bliver mere egnet til at arbejdet direkte i.

Transparens og ressourceallokering: Oplysninger om projekter der er under behandling, givet afslag eller gennemført. Oplysningerne stedfestes.

Bord 62

Deltagere fra: HedeDanmark, KMD, KOMBIT, Miljøstyrelsen, Danmarks Miljøportal, Favrskov kommune.

Systemet er ikke intuitivt nok i dag. GIS-værktøjet. Måden man lærer det på i dag er ved oplæring fra en kollega. Når man bruger systemerne en gang imellem er det svært at overskue den store mængde funktionalitet der er i portalen. Man lærer meget af tilfældighed.

Vise hvordan arbejdsprocessen er og lave it-der understøtter den form for visning. Måske en form for videovisning? Hvis en videovisning, hvordan skal den så administreres - skal brugeren selv være i stand til at uploade den ved den pågældende arbejdsproces eller skal det styres centralt fra Danmarks Miljøportal?

Løsningen virker nem at bruge - hvis man ved, om det, man som bruger efterspørger, er tilgængeligt i løsningen. Hvis man ikke ved det, vælger brugeren det fra.

Logning og opmærkning af data ville hjælpe løsningens kvalitet meget. Det ville gøre det nemmere for ledere at få overblik over data, når og hvis der skal søges på noget bestemt.

Tracking af sager (eksempelvis ved sagsbehandlingstid) ville kunne hjælpe ledere med at optimere forvaltningen ved at finde ting, som kan forbedres. Eksempelvis kunne det være en god ide at sænke lix-tallet i de kommunale breve til borgerne, så sagen ikke ligger for længe på borgerens bord. I teorien ville det kunne effektivisere sagsbehandlingen. E-boks overvejelse. At få et brev i e-boks ville gøre det nemt for borgeren at vide, hvad der skal gøres for at arbejde videre med sagen og i sidste ende nå i mål.

Statistiske data kan opstilles bedre, måske pr. måned eller uge, så ledere har nemmere ved at se forbrug.

Kommunen vil gerne være i stand til at kunne dokumentere, at sagsbehandleren har været inde og verificere/observere ændringer i fotos. Et flueben der bekræfter at foto og oplysninger om foto stemmer eller en markering, når der er forskel.

Bord 63

Indledningsvist var der en usikkerhed om hvordan spørgsmålet skulle forstås. Besvarelsen tager afsæt i hvordan data kan anvendes i opgaveløsningen.

Det vil være godt og gavnligt med et grundlæggende overblik over data i DMP, som en form for indgang til portalen. Et sådant overblik støtter videre beslutninger om hvordan man vil bruge DMP i konkrete opgaver. Der opleves problemer med at lave dataudtræk med PULS som eksempel. Der mangler redskaber til kobling af data og visning i eksempelvis kortformater.

DMP opleves grundlæggende som en datasamling og spørgsmålet om ledelsesstøttesystemer er vanskeligt at besvare i forhold til netop DMP, men i en bredere optik, med afsæt i spørgsmålet om den digitale fremtid, er der ingen tvivl om, at det er godt med en fælles samling af data. Konkret i forhold til DMP opleves der mange brugerproblemer med at levere og hente data.

Det opleves, at DMP har en stærk datastruktur, men at der mangler en faglighed i forhold til at forstå og håndtere kommunernes databehov og ønske om fleksibilitet, f.eks. ved ønske om nye datatyper (f.eks. kloakeringstyper).

Bord 64

Data giver ingen værdi i sig selv. Der er behov for grundige beskrivelser af data - metadata - om baggrund, kvalitet, nøjagtighed, hvad kan data bruges til - og hvad kan de IKKE bruges til m.m. Hvis myndigheder eller andre fagpersoner har analyseret på data eller foretaget vurderinger på baggrund af data vil det være meget nyttigt, hvis disse resultater også bliver tilgængelige for brugerne. (Dem, der har viden om data, er formentlig de bedste til at analysere og vurdere på den rigtige måde). Fagsystemerne går et stykke af vejen, men er ofte en afspejling af de registrerede data.

Hvis en kommune f.eks. har udarbejdet en naturkvalitetsplan baseret bl.a. på data fra DAI og Naturdatabasen, så ville det være fantastisk, hvis denne plan blev tilgængelig - og kan ses sammen med andre kommuners planer.

Sørg for at få rådgiveres data indberettet. Data er allerede købt, så de skal selvfølgelig være tilgængelige, når de er indkøbt til offentlige projekter. Det bør være indbygget i kontrakterne.

Data bliver brugt rigtig meget. Der er behov for, at der afsættes de nødvendige ressourcer i kommuner, regioner og stat til at holde data vedlige. Der er behov for, at der afsættes ressourcer i DMP til at håndtere mere akutte problemstillinger, så det ikke er nødvendigt at vente flere år på at få udarbejdet mindre forbedringer.

Bord 65

Mangel på integration mellem DMP og administrative myndighedssystemer som GeoEnviron og Byg og Miljø. Udstilling af miljøgodkendelser og spildevandsdata. Ledelses modul til udvalgte miljødata til sammenligning af miljøperformance mellem kommunerne - Udarbejdelse af en forenklet version til ledere, der ikke anvender DMP som dagligt arbejdsredskab. Integration mellem og udstilling af DMP og NaturErhvervs landbrugsdata. Afklaring af udstilling af grundvandsdata Brug af arealinfo på iPad og browsere som Chrome.

Bord 67

Det er vigtigt at ledelsessystemer, som lægges til grund for at opgørelse af sagsbehandlingstid er retvisende, og sammenligneligt mellem stat/region/kommuner og internt i stat/region/kommune. Pt. behandler nogle kommuner de store sager i byg og miljø, men ikke de små byggesager - det betyder at systemet viser lang gennemsnitlig sagsbehandlingstid, mens kommuner der behandler både store og små sager viser en kortere gennemsnitlig sagsbehandlingstid. Det er ikke retvisende.

Det er en udfordring af opgørelse af sagsbehandlingstid i f.eks. Byg og Miljø er vanskelig at gøre retvisende - f.eks. skal den forudgående vejledning og dialog med ansøger, som ligger før den egentlige ansøgning også indgå. Den forudgående dialog kan reelt være meget længere (og krævende) end selve sagsbehandlingen.

Det er pt. kun nogle få sagsområder der behandles gennem Byg og Miljø. Det betyder at vi måles på en lille pulje af de opgaver vi varetager, og ikke den samlede sum af opgaver. Det store fokus på f.eks. sagsbehandlingstid for byggesager, betyder at kommunerne har STORT fokus på at få afsluttet byggesagen, og ikke på den helhedsorienterede behandling, f.eks. information om at projektet også kræver andre tilladelser - f.eks. nedsivningstilladelse, § 8-tilladelse, landzonetilladelse mv. og behandling af disse.

2. Viden om status på natur og miljø

Hvordan kan bedre formidling af data øge tilliden til natur- og miljøpolitikken og konkrete indsatser?

Bord 61

Mulighed for at udtrække tidsserier. Evt. ved at integrere Jupiter data med Miljøportalen. Mere og bedre beskrivelse af data og baggrund for data. Det skal være lettere at lave gode og let tilgængelige præsentationer af data. Muligheder for at sammenligne data forskellige områder, eller punkter. Større ensartethed i måden data er produceret på. Vise data sammen med grænseværdier meget gerne illustrativt.

Bord 62

Kvalitetssikring af data må være primær fokus. Det er vigtigt at opmærke, hvem der kvalitetssikrer data. Kvalitetssikringen i dag er nemlig ikke ensformig, og det skaber en diskrepans mellem input/output og formidlingen.

At opmærke data med hvor da kommer fra vil højne tilliden i formidlingen. Kildehenvisninger.

Have tillid til at lade eksperterne tolke og konkludere på data-output. Objektivisering af tolkning af data. Evt. en form for certificering der øger tilliden i kvalitetssikringen, så det ikke bliver muligt at anfægte data på grund af metodeforskelle. Sammenligning med ISO-standarder eller ITIL-processer inden for it.

Bord 63

Der er mange gode systemer og teknologier til formidling af data, men formidlingen stiller krav om, at dem der arbejder med data omsætter resultater og konklusioner i vedkommende og forståelige fortællinger. Blot at formidle data øger ikke tilliden til natur- og miljøpolitikken og giver heller ikke forståelse for de konkrete indsatser. Data er grundlag for det faglige arbejde og underbygger nødvendige valg, f.eks. i det politiske arbejde og prioriteringen af midler til konkrete indsatser.

Vejrudsigter som eksempel. De er en fortælling på baggrund af en stor mængde data, der for lægmand er uforståelige, men som i vejrudsigterne omsættes til en vedkommende historie.

Systematisk formidling om tilstanden på naturtyper, badevand etc. kunne øge interessen og forståelsen hos borgeren.

Bord 64

Tilgængeligheden af data øger tilliden.

Tilgængeligheden er både afhængig af at data overhovedet findes og af at det er NEMT at finde de oplysninger der er behov for. F.eks. er det ikke godt for tilliden at det p.t. er så besværligt at finde data i Naturdatabasen. Der må gerne opbygges en gruppering af oplysninger, som viser de oplysninger (eller den type oplysninger) der er relevante for forskellige brugergrupper (landmænd, ejendomsmæglere m.m.)

Overvej, om det kunne være nyttigt at give mulighed for at danne links til DMP (nok mest DAI), som kan sendes til borgeren/virksomheden sammen med en afgørelse. Så kan man vise borgeren præcist det samme som sagsbehandleren får vist i DMP (så bliver borgeren også 'lokket' ind og får set, hvad der er findes i DMP)

Overvej, om det kunne være nyttigt at give borgeren/virksomheden mulighed for at give feedback på data og funktionalitet i DMP.

Lav links til DMP fra borger.dk og virk.dk → så er det nemt for borgere og virksomheder at zoome hen til adressen og få vist, hvad der findes af restriktioner/muligheder på natur- og miljøområdet.

Bord 65

Formidlings modul med udvalgte miljøindikatorer. Formidling af større projekter om konkrete miljøpolitiske emner. F.eks placering af etablerede vådområder, store naturgenopretningsprojekter, skovrejsning, placering af virksomhedstyper og -godkendelser, og udpegede vindmølleområder. Udvikling af DMP App med formidlede miljødata. DMP skal brande sig gennem videoklip og facebook.

Kommuner skal være bedre til linke til DMP

Bord 67

Journalister er gode til at fortælle "historien", om f.eks. en udvikling i grundvandsforurening etc. og indsætter data fra kort som er gældende på det pågældende tidspunkt. Data er hurtigt forældet og derfor bør journalister linke til DAI. Og vi skal være bedre til at fortælle HISTORIEN, så politikerne fatter interesse.

Politikerindgang til Danmarks miljøportal: Gør DAI-data interessante for magthavere (politikere i folketinget, miljøordførere, lokalpolitikere) og interesseorganisationer (DN etc.), så de følger miljøets tilstand og kan henvise til DAI.

Facebook: Der er en profil, men den er ikke opdateret!!! Skal opdateres og gøres lækker, så det er der (og via politiker-indgangen) der kan opnås et hurtigt indblik i miljøets status og udvikling.

Apps: Der er allerede DAI apps, men der er ikke så mange der kender dem. Der kan synliggøres ved at vise på hjemmeside og facebook.
Undervisning i folkeskolen/gymnasiet/naturskoler/spejdere: DAI data skal ud i skolerne, så lærere/naturvejledere/spejderledere bliver opmærksomme på alle de data der er til rådighed, og kan lave undervisningsforløb, med besigtigelser og jagt på de registrerede data. Data kan bruges til at kommunen kan opdatere data om naturen (HUSK datakontrol). God kontakt til Dansk Spejderunion.

Google - inkorporere data i Google maps, så natur og miljødata er til nemt tilgængelige for alle.

Landmands-app'en: Kan landmændene finansiere en app, som giver data over deres jorder.

Tillid: Det er meget vigtigt at tilliden til data bevares - der skal være kontrol af data.